

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*

POLITICAL PARTICIPATION OF STUDENT'S MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

พระมหาอรุณ ปณฺญารุโณ¹, กัญจिरา วิจิตรวรรักษ์², ธนะชัย สามล³ และ ณัฐพล บุตติวรรณ⁴

Phramaha Aroon Panyaruno¹, Kanjira Wijitwatcharak², Thanachai Samol³ and Nutthapon Buddeewan⁴

¹⁻⁴มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ประเทศไทย

¹⁻⁴Mahamakut Buddhist University, Thailand

Corresponding author E-mail: kanjira9@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 คณะสังคมศาสตร์ จำนวน 180 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า (t-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (F-testor One- ANOVA) หากพบความแตกต่างทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffé) ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 คน ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.73$) และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการคัดค้าน ($\bar{X} = 3.16$) ด้านกิจกรรมกลุ่ม ($\bar{X} = 2.97$) ด้านการรณรงค์แก่พรรคการเมือง ($\bar{X} = 2.91$) และด้านการติดต่อ ($\bar{X} = 2.58$) ตามลำดับ 2) การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความแตกต่างได้แก่ อายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของอายุรายคู่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 21-23 ปี มีส่วนร่วมทางการเมือง

* Received 3 February 2023; Revised 22 February 2023; Accepted 26 February 2023

เมืองด้านการเลือกตั้งแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป (Sig = 0.002) 3) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา ประกอบด้วย ควรให้การศึกษาของนักศึกษา ในเรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของนักศึกษา การใช้โยนิโสมนสิการ การศึกษาวิเคราะห์ปัญหา การเชื่อมโยงและประสานประโยชน์ร่วมกันระหว่างการเมืองภาคประชาชนด้วยกันเอง เป็นต้น

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมทางการเมือง, นักศึกษา, มหาวิทยาลัย

ABSTRACT

The objectives of this research study were: 1) to study the level of political participation of students, 2) to compare personal factors with political participation of students and 3) to present guidelines for political participation of students. This research used a research methodology with a combination of methods by quantitative research, the sample consisted of 180 students of year class 1-4 of the Faculty of Social Sciences. Analyze the data by means, Standard Deviation, t-test, F-testor One- ANOVA, if the differences were found, tested individually by the Scheffé method. In-depth interviews using with 8 key informants, using content analysis techniques for context.

The research results were as follows 1) The level of political participation of the students of the Faculty of Social Sciences In overall, the sample participants were at a moderate level ($\bar{x} = 3.07$), considering each aspect, it was found that the sample groups participated in a high level of 1 aspect, namely the election ($\bar{x} = 3.73$) and a moderate level of 4 aspects were: opposition ($\bar{x} = 3.16$), group activities ($\bar{x} = 2.97$), campaigning for political parties ($\bar{x} = 2.91$), and contact ($\bar{x} = 2.58$), respectively. 2) The hypothesis testing comparing were statistically significant difference in age, at the 0.001 level, when testing the difference between the mean age pairs, it was found that the sample aged 21-23 had different electoral political participation than the sample aged 30 and over (Sig = 0.002) 3) Guidelines for the development of political participation

among students consist of: Approaches to developing political participation of students in the Faculty of Social Sciences should provide education of students in terms of acknowledging the information of students Using Yonisomanasikarn problem analysis study Linking and coordinating mutual benefits between people's politics, etc., are factors that contribute to strong plural political development that will facilitate new political movements of various groups

Keywords: Political Participation, Student, University

บทนำ

การเมืองเป็นเรื่องอำนาจจัดสรรผลประโยชน์ในสังคมเป็นตัวกำหนดกิจกรรมของสังคมนั้นๆ โดยอำนาจจัดสรรผลประโยชน์ในสังคมนั้นๆ จะต้องเป็นธรรมและยั่งยืน และการเมืองไทยในระบอบประชาธิปไตย ได้เลือกรูปแบบการควบอำนาจ (Fusion of Power) โดยทั่วไปเรียกว่าระบบรัฐสภา (Parliamentary System) เป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มาจากประเทศอังกฤษ โดยที่มนุษย์เป็นสัตว์สังคมและเป็นสัตว์การเมือง “ไม่ว่าคุณ จะเกี่ยวข้องกับการเมืองหรือไม่ แต่การเมืองจะเกี่ยวข้องกับการชีวิตคุณแน่นอน” นั่นก็คือการเมืองจะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับชีวิต และการดำรงชีวิตทุกด้านทุกมิติ เศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติเรื่องการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง โดยให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง รวมตลอดทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ดังนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองพร้อมทั้งส่งผลให้การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความเข้มแข็งและยั่งยืน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างมาก เห็นได้จากบทบัญญัติว่าด้วยการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน เพื่อให้สิทธิแก่ประชาชนในกระบวนการทางการเมืองต่างๆ หลักการสำคัญของระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมยึดหลักพื้นฐานที่ว่า ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ประชาชนสามารถใช้อำนาจอธิปไตยได้เสมอแม้ว่าได้อำนาจให้กับผู้แทนของประชาชนไปใช้ในฐานะที่เป็นตัวแทนแล้วก็ตาม

ตาม แต่ประชาชนก็สามารถเฝ้าตรวจสอบควบคุมและแทรกแซงการทำหน้าที่ของตัวแทนของประชาชนได้เสมอ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้นอาจเกิดขึ้นได้ในหลายลักษณะ เช่น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การพูดคุยเรื่องการเมือง การช่วยพรรคการเมืองในการรณรงค์หาเสียง การเข้าร่วมประชุมทางการเมือง การเป็นผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้ง หรือแม้แต่การเดินขบวนประท้วง หรือสนับสนุนการดำเนินการของรัฐที่ยังผลให้ตนเองได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เป็นหัวใจสำคัญของประชาธิปไตยแบบตัวแทน คือการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งผู้แทนที่ไม่มีการทุจริตและไม่มีการซื้อสิทธิขายเสียง

หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทน ประชาชนจะเลือกผู้แทนทำหน้าที่แทนตนในรัฐสภา และเจตจำนงของรัฐสภาถือเป็นความต้องการของประชาชน โดยที่ประชาชนยังมีช่องทางในการควบคุมทางการเมืองการปกครองได้บ้าง โดยขอบเขตของการมีตัวแทนของปวงชนนั้น ต้องเป็นไปอย่างกว้างขวาง ประชาชนทั่วไปต้องมีสิทธิที่จะมีตัวแทน สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งจะเป็นของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือมีเงื่อนไขกีดกันประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมิได้ และสิทธิพื้นฐานของประชาชนต้องได้รับการรับรอง เช่น สิทธิในการพูด สิทธิในการเขียน สิทธิในการประกอบอาชีพ สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สิทธิในการนับถือศาสนา ซึ่งต้องเป็นสิทธิที่เท่าเทียมกัน การมีส่วนร่วมทางการเมือง จึงนับว่ามีความสำคัญต่อกระบวนการทางการเมือง กล่าวคือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นจะเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบทางการเมืองให้เป็นประชาธิปไตยเนื่องจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลในทุกระดับชนชั้นสามารถใช้เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งของกระบวนการในระบอบประชาธิปไตย กล่าวคือ สังคมใดจะมีความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำ ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน สังคมที่ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงย่อมมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูง ในทางตรงข้ามถ้าหากสังคมใดประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ แสดงว่าสังคมนั้นมีระดับความเป็นประชาธิปไตยต่ำ (วัชรภรณ์ โพธิ์ศรีตา, 2543) และการมีส่วนร่วมมีความเกี่ยวข้องในด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลที่มีต่อกิจกรรมของกลุ่ม กิจกรรมของมนุษย์ส่วนใหญ่อาศัยการมีส่วนร่วมเป็นตัวกระตุ้นให้ทำงานสำเร็จได้ตามเป้าหมาย การมีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทั้งเครื่องมือ และกระบวนการในกิจกรรมต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย การให้บุคคลมีส่วนร่วมในองค์กรนั้น บุคคลจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง (involvement) ในการดำเนินกิจกรรมหรือปฏิบัติการกิจต่างๆ ขององค์กร การที่บุคคลมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ย่อมทำให้

บุคคลมีความผูกพันต่อกิจกรรมนั้นและมีความผูกพันต่อองค์กรในที่สุด (สมศักดิ์ คงเที่ยง, 2543) จึงให้เห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมทำให้การมีความเกี่ยวข้องก่อให้เกิดความผูกพัน

ปัจจุบันการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการจัดกิจกรรมในสถาบันอุดมศึกษาย่อมเป็นไปตามความสนใจของแต่ละบุคคล โดยสถาบันทางการศึกษามีบทบาทในการสร้างบรรยากาศและจูงใจให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วยการบูรณาการการเรียนการสอน ด้วยเหตุนี้สถาบันการศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองแก่นักศึกษาและการกล่อมเกลາทางการเมือง อันเป็นกระบวนการที่ได้มาซึ่งทัศนคติ ความเชื่อ ความรู้สึก ความสำนึก และค่านิยมเกี่ยวกับการเมือง ระบบการเมือง และส่วนต่างๆ ของระบบการเมือง การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองเพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะความรู้ประสบการณ์ การอบรมการกล่อมเกลາทางจิตใจ การถ่ายทอดความรู้และการปลูกฝังจิตใจจากสถาบันทางการศึกษา การสอดแทรกอยู่ในหลักสูตรและกิจกรรมต่างๆ ที่นักศึกษาได้รับมาจากการศึกษาหาความรู้การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคมเพิ่มมากขึ้น

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยทางพระพุทธศาสนา มีนักศึกษาที่เป็นบรรพชิตและคฤหัสถ์ มีความหลากหลายของนักศึกษาจากคณะที่ศึกษาในศาสตร์ที่ต่างกัน และได้เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิตตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา นับว่าหน่วยงานหนึ่งในการปลูกฝังให้ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมืองที่ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย เสริมสร้างทักษะความรู้แก่นักศึกษาให้เข้ามามีส่วนร่วมทางด้านการเมืองการปกครอง กอปรกับปัจจุบัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะเป็นไปในสถานะใด ย่อมมีเหตุปัจจัยทางสังคมที่แตกต่างกันตามบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้คณะผู้วิจัยมีความประสงค์เพื่อที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศาลายา จังหวัดนครปฐม ในด้านการเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์แก่พรรคการเมือง ด้านกิจกรรมกลุ่ม ด้านการติดต่อ และด้านการคัดค้าน เพื่อจักได้นำผลลัพธ์ที่ได้ไปเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนและเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ที่จะนำไปสู่การปรับโลกทัศน์ทางการเมืองการปกครองของสังคมไทยให้เป็นไปตามอุดมคติที่พึงปรารถนาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศาลายา
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศาลายา
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศาลายา

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสม (Mixed Method) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาคฤหัสถ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศาลายา จังหวัดนครปฐม โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 342 คน (ทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2563)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาคฤหัสถ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศาลายา จังหวัดนครปฐม โดยใช้วิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973: 735) สามารถคำนวณได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 177 คน ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 180 คน

1.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 8 คน ประกอบด้วย นักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ปีที่ 1 จำนวน 2 คน นักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ปีที่ 2 จำนวน 2 คน นักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ปีที่ 3 จำนวน 2 คน และ นักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ปีที่ 4 จำนวน 2 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 แบบสอบถาม (Questionnaires) เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยมีโครงสร้างของแบบสอบถาม 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย 5 ด้าน ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ โดยตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือผ่านการค่าการวิเคราะห์เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of item objective congruence) จากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 3 ท่าน พบว่า มีค่าความดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.87

2.2 แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) มีลักษณะแบบมีโครงสร้าง ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open ended Form) ศาลา โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศาลา โดยตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือผ่านการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติการวิเคราะห์การผันแปรทางเดียว (One-way Analysis of Variance: One way ANOVA)

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques)

ผลการวิจัย

ผลการผลการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศาลา” สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา ดังต่อไปนี้

เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมาเป็นเพศหญิง มีจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 1.2

อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 21-23 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 48.4 รองลงมาคืออายุ 18-20 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 มีอายุ 30 ปีขึ้นไป จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2 มีอายุ 24-26 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 และมีอายุ 27-29 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1

ชั้นปีการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เรียนอยู่ปีที่ 4 ขึ้นไป จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 28.9 รองลงมาเรียนอยู่ปีที่ 2 จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 เรียนอยู่ปีที่ 3 จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และเรียนอยู่ปีที่ 1 จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย ศาลายา

ด้านการเลือกตั้ง ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกข้อคำถาม ได้แก่ ท่านตัดสินใจเลือกบุคคลผู้นั้นด้วยตัวของท่านเอง ($\bar{x} = 4.03$) รองลงมาคือท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากน้อยเพียงใด (สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อบต. เทศบาล อบจ. นายกองค์การนักศึกษา ประธานสภานักศึกษา ประธานสภานักเรียน หัวหน้าห้อง ฯลฯ) ($\bar{x} = 3.78$) ท่านศึกษากระบวนการและวิธีการเลือกตั้งเป็นอย่างดี ($\bar{x} = 3.75$) ท่านได้ศึกษานโยบายวิเคราะห์แนวความคิดการดำเนินงานของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นอย่างดี ($\bar{x} = 3.58$) และท่านช่วยสอดส่องดูแลในเรื่องทุจริตการเลือกตั้ง ($\bar{x} = 3.52$) ตามลำดับ

ด้านการรณรงค์แก่พรรคการเมือง ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ข้อคำถาม ได้แก่ ท่านคิดว่าการรณรงค์หาเสียงของพรรคการเมือง คือ การช่วยให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ($\bar{x} = 3.36$) รองลงมาคือท่านให้การสนับสนุนโดยการแชร์ข่าวสารข้อมูลการรณรงค์หาเสียงของพรรคการเมืองผ่านโลกออนไลน์ ($\bar{x} = 3.17$) ท่านช่วย “เป็นปากเป็นเสียง” ในการรณรงค์หาเสียงของพรรคการเมืองกับคนในครอบครัว เพื่อนบ้าน และเพื่อนสนิท ($\bar{x} = 2.91$) ท่านให้การสนับสนุนการเงินตามกำลังแก่พรรคการเมืองในการรณรงค์หาเสียง ($\bar{x} = 2.66$) และอยู่ในระดับน้อย จำนวน 1 ข้อคำถาม ได้แก่ ท่านได้ไปร่วมเดินรณรงค์หาเสียงให้แก่พรรคการเมือง ($\bar{x} = 2.46$) ตามลำดับ

ด้านกิจกรรมกลุ่ม ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อคำถาม ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มนักรการเมืองหรือพรรคการเมืองทำให้ได้รับความรู้ และได้ประสบการณ์ที่นำมาใช้ในการเรียนได้ ($\bar{x} = 3.32$) รองลงมาคือท่านคิดว่าการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งออนไลน์และออฟไลน์ ทำให้ได้รับทราบความเคลื่อนไหวของกลุ่มนักรการเมืองหรือพรรคการเมืองอย่างถูกต้อง ($\bar{x} = 3.31$) ท่านกดแชร์ กดไลค์และกดติดตามเพจของกลุ่มนักรการเมืองหรือพรรคการเมือง ($\bar{x} = 2.93$) การเข้าร่วมกิจกรรมของนักรการเมืองหรือพรรคการเมืองทำให้ท่านรู้สึกว่าเป็น “คนใน” ($\bar{x} = 2.66$) และท่านเข้าร่วมกิจกรรม เช่น การประชุม การสัมมนาของนักรการเมืองหรือพรรคการเมืองอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 2.64$) ตามลำดับ

ด้านการติดต่อ ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อคำถาม ได้แก่ ท่านได้สื่อสารกับบุคคลในพรรคการเมืองหรือนักรการเมืองในเรื่องทั่วไป ($\bar{x} = 2.66$) รองลงมาคือการติดต่อกับบุคคลในพรรคการเมืองหรือนักรการเมืองผ่านโลกออนไลน์ ($\bar{x} = 2.61$) ท่านได้สื่อสารกับบุคคลในพรรคการเมืองหรือนักรการเมืองในประเด็น การเมือง ($\bar{x} = 2.57$) การติดต่อกับบุคคลของพรรคการเมืองหรือนักรการเมืองผ่านการสื่อสารแบบเผชิญหน้า ($\bar{x} = 2.56$) และท่านได้สื่อสารกับบุคคลในพรรคการเมืองหรือนักรการเมืองในเรื่องส่วนตัว ($\bar{x} = 2.54$) ตามลำดับ

ด้านการคัดค้าน ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อคำถาม ได้แก่ การร่วมชุมนุม ประท้วง คัดค้าน ไม่ใช้การแสดงออกซึ่งความรุนแรง ($\bar{x} = 3.40$) รองลงมาคือแม้ว่าการชุมนุมประท้วงคัดค้าน จะไม่ประสบความสำเร็จ ท่านก็มีความภาคภูมิใจในการทำหน้าที่พลเมือง ($\bar{x} = 3.36$) ท่านคิดว่าการไปร่วมชุมนุม ประท้วง คัดค้านเป็นหน้าที่ของพลเมืองและเป็นวิถีตามครรลองประชาธิปไตย ($\bar{x} = 3.33$) ท่านเชื่อว่าเสียงของท่านในการชุมนุม ประท้วง คัดค้านเป็นเสียงที่มีความหมาย ($\bar{x} = 3.11$) และ ท่านได้เข้าร่วมชุมนุมเพื่อคัดค้านประเด็นทางการเมืองต่าง ๆ ที่ไม่เห็นด้วย ($\bar{x} = 2.62$) ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ นักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศาลายา

การทดสอบสมมติฐานระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย จำแนกตามเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เพียงด้านเดียว ได้แก่ ด้านการเลือกตั้ง (Sig = 0.004) การจำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เพียงด้านเดียว ได้แก่ ด้านการเลือกตั้ง (Sig = 0.004) ส่วน การจำแนกตามชั้นปีการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีชั้นปีการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศาลายา

จากการสัมภาษณ์ พบว่า การตื่นตัวในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาคณะ สังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศาลายา ด้วยสถานการณ์ทางสังคม เปลี่ยนแปลงไป นักศึกษาบางกลุ่มที่มีความเห็นด้วยกับการเรียกร้องความเป็นประชาธิปไตยจะ เข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองบางส่วน (ส่วนน้อย) แต่โดยส่วนมาก มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยด้านพระพุทธศาสนา เรื่องของการไปเดินขบวนเรียกร้องที่ ก่อให้เกิดความวุ่นวายโดยส่วนมากนักศึกษาจะไม่สนใจ และอีกทั้งนักศึกษายังมองว่าเป็นเรื่อง โกลาหล

ดังนั้น ควรให้การศึกษานักศึกษา ในเรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของนักศึกษา การ ใช้โยนิโสมนสิการ การศึกษาวิเคราะห์ปัญหา การเชื่อมโยงและประสานประโยชน์ร่วมกัน ระหว่างการเมืองภาคประชาชนด้วยตนเอง เป็นต้น เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดพัฒนาการเมืองแบบ พหุการเมืองที่เข้มแข็งโดยจะเอื้อให้เกิดการเคลื่อนไหวทางการเมืองแบบใหม่ของกลุ่มต่าง ๆ อย่างหลากหลาย และก่อให้เกิดประเด็นทางการเมืองใหม่ ๆ ที่ขยับยกระดับเป็นประเด็น สาธารณะ เกิดการตรวจสอบกระบวนการทางการเมืองทั้งระบบ อันจะส่งผลการระบบ การเมืองที่มีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ต่อการบริหารประเทศและประชาชนส่วนรวม

นอกจากนี้ควรจัดกิจกรรมรณรงค์ให้นักศึกษาไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ให้หลักสูตรจัดกิจกรรมเสนาวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการเลือกตั้งเชิงสร้างสรรค์ ให้นักศึกษารู้จักวิเคราะห์สืบค้นข้อมูลข่าวสารจากสื่อประเภทต่างๆ ไม่เชื่ออย่างงมงาย ฝึกให้นักศึกษาเขียนบทความทางวิชาการ และหาช่องทางในการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานในวารสารหรืองานประชุมวิชาการในระดับชาติ ให้รู้จักใช้เหตุผลในการบูรณาการกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

อภิปรายผล

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย ศาลายา ส่วนมากมีส่วนร่วมในทางการเมือง มีการคัดค้าน การทำกิจกรรมกลุ่ม การรณรงค์แก้พรรคการเมือง และด้านการติดต่อกับภาคีเครือข่ายในทางการเมืองหรือกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองแต่อาจจะดำเนินการทำไม่ใหญ่และรุนแรง แต่ถึงอย่างก็ตาม การแสดงออกทางการเมืองถึงเป็นกิจกรรมหนึ่งตามแนวทางการปกครองระบอบประชาธิปไตย ดังที่ สุจิต มีธรรม (2537) ได้กล่าวถึงนักศึกษาในฐานะที่เป็นกลุ่มชนชั้นกลางเป็นกำลังที่สำคัญของชาติซึ่งมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมนิสิตจึงควรจะเป็นผู้ริเริ่มทางการเมืองหาหน้าที่เรียกร้องสิทธิประโยชน์แทนประชาชนรวมทั้งคอยถ่วงดุลอำนาจของผู้ปกครองประเทศในประเด็นปัญหาต่างๆ เป็นตัวแทนส่วนหนึ่งของประชาชนทั้งประเทศในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองซึ่งนิสิตเคยปรากฏบทบาททางการเมืองโดยการเป็นปากเป็นเสียงให้กับประชาชนในด้านต่างๆ โดยเฉพาะช่วงระหว่างวันที่ 14 ตุลาคม 2516 ถึงวันที่ 6 ตุลาคม 2519 แต่ในปัจจุบัน นักศึกษากลับไม่ได้มีบทบาททางการเมืองมากนักดังจะเห็นจากการเข้าร่วมส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต ปัจจุบันอยู่ในระดับต่ำไม่จะเป็นการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองหรือการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมยุรี ทัศนอมสุข (2554) ศึกษาเรื่อง การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตภาควิชาพลศึกษาและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ และพัฒนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน พบว่านักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับน้อย และการรับรู้ข่าวสารไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต โดยตัวแปรอิสระที่ทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ เพศ ชั้นปี รายได้ของครอบครัว และอาชีพของผู้ปกครอง โดยตัวแปรอื่น ๆ ที่ศึกษาได้แก่ อายุ และภูมิฐานะของนักศึกษา

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำแนกตามเพศ อายุ และชั้นปีการศึกษา ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการเลือกตั้ง เป็น อายุ นั้นหมายความว่าอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการเลือกตั้งแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เล็ก จันทรสอาด (2549) ได้ศึกษาการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบปัญหาและความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต จำแนกตาม เพศ คณะ และชั้นปี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตชายและหญิงมหาวิทยาลัยบูรพา ที่ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 ทุกคณะ จำนวน 519 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่ากิจกรรมที่นิสิตเข้าร่วมเป็นสมาชิกมากที่สุด คือ กิจกรรมด้านกีฬาและพัฒนาบุคลิกภาพ กิจกรรมที่นิสิตเข้าร่วมเป็นกรรมการมาก คือ กิจกรรมด้านส่งเสริมวิชาการ และกิจกรรมที่นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมมาก คือ กิจกรรมด้านบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมพบในระดับปานกลางซึ่งมีหลายประการเรียงตามลำดับ คือ กิจกรรมบางประเภทไม่บรรลุวัตถุประสงค์เนื่องจากขาดการวางแผนที่ดีอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เหมาะสมและขาดการส่งเสริมและสนับสนุนจากผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง ส่วนความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับ คือ การเข้าร่วมกิจกรรมช่วยให้รู้จักปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ทำให้รู้จักและมีเพื่อนมากขึ้น และช่วยให้ได้รับประสบการณ์ในการดำเนินชีวิต การเปรียบเทียบ พบว่า เพศ ต่างกันมีปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมไม่แตกต่างกัน แต่นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษฎพลณ์ บุญครอง และ ศิวัช ศรีโกคางกุล (2562) ได้ศึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นกับความตื่นตัวทางการเมือง ผลการวิจัยพบว่า สถาบันกล่อมเกลางานทางการเมืองมีบทบาทต่อความตื่นตัวทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.12, SD = 0.28) วัฒนธรรมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.31, SD = 0.31) นักศึกษาร้อยละ 97.77 มีความเข้าใจทางการเมืองเป็นอย่างดี แต่มีรู้ความสนใจทางการเมืองค่อนข้างน้อย การมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 1.55, SD = 0.42) และนักศึกษารับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ คือ เฟซบุ๊ก มากที่สุด สรุปโดยภาพรวมนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น มีความตื่นตัวทางการเมืองในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นผลมาจากการถูกปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในช่วงที่ผ่านมาทัศนคติที่มีต่อ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นักศึกษาคิดว่าจะออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งร้อยละ 97.33 เหตุผลหลักในการตัดสินใจเลือก คือ นโยบาย ในอนาคตประเทศ

3. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย ศาลายา ควรให้การศึกษาของนักศึกษา ในเรื่องการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารของนักศึกษา การใช้โยนโสมนสิการ การศึกษาวิเคราะห์ปัญหา การเชื่อมโยงและ ประสานประโยชน์ร่วมกันระหว่างการเมืองภาคประชาชนด้วยกันเอง เป็นต้น เป็นปัจจัยที่ ก่อให้เกิดพัฒนาการเมืองแบบพหุการเมืองที่เข้มแข็งโดยจะเอื้อให้เกิดการเคลื่อนไหวทาง การเมืองแบบใหม่ของกลุ่มต่าง ๆ อย่างหลากหลาย และก่อให้เกิดประเด็นทางการเมืองใหม่ ๆ ที่ขยับยกระดับเป็นประเด็นสาธารณะ เกิดการตรวจสอบกระบวนการทางการเมืองทั้งระบบ อันจะส่งผลการระบอบการเมืองที่มีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ต่อการบริหารประเทศและ ประชาชนส่วนรวม ซึ่ง มานิตย์ จุมปา (2542) มองว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา จะมีเฉพาะเมื่อมีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร ซึ่งเมื่อมีการหย่อนบัตรเลือกตั้งไปแล้ว ก็เหมือนกับ ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองได้เสร็จสิ้นแล้วจะกลับมามีส่วนร่วมอีกครั้ง ก็ต่อเมื่อมีการ เลือกตั้งผู้แทนราษฎรใหม่ จนเกิดคำถามที่ว่า “การเมืองเป็นเรื่องของนักการเมือง” ทั้งๆ ที่ โดยหลักประชาธิปไตยแล้ว การเมืองเป็นเรื่องของประชาชนทุกคนในประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ (2555) ซึ่งศึกษากับผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั่วประเทศไทย จำนวน 1,500 คน พบว่า คุณสมบัตของการเป็นพลเมืองที่ประชาชนให้ความสำคัญสูงสุด 5 อันดับแรก คือ การทำงานแบบสุจริต การมีความภูมิใจในการเป็นคนไทย การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเต็มใจที่จะเสียภาษี และการปฏิบัติตามกฎหมาย ในขณะที่คนไทยมีคุณสมบัติของการเป็น พลเมืองใน 5 อันดับแรกคือ การมีความภูมิใจในการเป็นคนไทย การทำงานแบบสุจริต การไป ใช้สิทธิเลือกตั้ง การเต็มใจที่จะเสียภาษี และการปฏิบัติตามกฎหมาย สิ่งที่แตกต่างกันระหว่าง คุณสมบัติของความเป็นพลเมืองที่พึงประสงค์กับคุณสมบัติที่มีอยู่จริงของความเป็นพลเมือง คือ การสามารถวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และมีความรู้เกี่ยวกับการเมืองการ ปกครอง อย่างไรก็ตาม วุฒิพร ลิ้มวราภัส (2562) กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านสื่อ ออนไลน์กรณีศึกษา โพสต์ทูเดย์และแนวหน้า ผลการวิจัยพบว่า 1) หนังสือพิมพ์ออนไลน์มี บทบาทและมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์โดยนำเสนอความจริง ให้ความรู้ เป็นช่องทางการสื่อสารระหว่างประชาชนกับสื่ออันมีต่อการบริหารทางการเมืองของรัฐบาล และการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลและผู้นำทางการเมือง สำหรับกระบวนการมีส่วนร่วม

ทางการเมืองผ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ พบว่าการคัดกรองข้อมูล จัดการความคิดเห็นของผู้ใช้ ประสานงานตรวจสอบกิจกรรมต่าง ๆ และเปิดช่องทางให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นต่อการเมือง โดยส่วนใหญ่จะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประชาธิปไตย แสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตัวแทนทางการเมือง รวมถึงการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองอันช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตย 2) อิทธิพลของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ที่มีต่อการพัฒนาทางการเมืองพบว่า ปัจจุบันอิทธิพลของสื่อออนไลน์ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางการเมืองเป็นอย่างมากเนื่องจากโครงสร้างสังคมเปลี่ยนไป โดยมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาในชีวิตประชาชนมากขึ้น ส่งผลทำให้ระบบการเมืองมีการพัฒนาสูง มีการพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น เพราะเป็นช่องทางในการให้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างต่อเนื่องในปริมาณที่ไม่จำกัด ส่งผลให้พลเมืองมีสิทธิ โอกาสและความเท่าเทียมในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารมากขึ้น อีกทั้ง เล็ก จันทร์สอาด (2549) ได้ศึกษาการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบปัญหาและความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต จำแนกตาม เพศ คณะ และชั้นปี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตชายและหญิงมหาวิทยาลัยบูรพา ที่ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 ทุกคณะ จำนวน 519 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่ากิจกรรมที่นิสิตเข้าร่วมเป็นสมาชิกมากที่สุด คือ กิจกรรมด้านกีฬาและพัฒนาศักยภาพ กิจกรรมที่นิสิตเข้าร่วมเป็นกรรมการมาก คือ กิจกรรมด้านส่งเสริมวิชาการ และกิจกรรมที่นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมมาก คือ กิจกรรมด้านบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมพบในระดับปานกลางซึ่งมีหลายประการเรียงตามลำดับ คือ กิจกรรมบางประเภทไม่บรรลุวัตถุประสงค์เนื่องจากขาดการวางแผนที่ดีอาคารสถานที่และสิ่งให้อำนวยความสะดวกไม่เหมาะสมและขาดการส่งเสริมและสนับสนุนจากผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง ส่วนความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เรียงตามลำดับ คือ การเข้าร่วมกิจกรรมช่วยให้รู้จักปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ทำให้รู้จักและมีเพื่อนมากขึ้น และช่วยให้ได้รับประสบการณ์ในการดำเนินชีวิต การเปรียบเทียบ พบว่าเพศ ต่างกันมีปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมไม่แตกต่างกัน แต่นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้ สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ ในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง การทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความแตกต่าง ได้แก่ อายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา ควรให้การศึกษาของนักศึกษา ในเรื่องการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารของนักศึกษา การใช้โยนิโสมนสิการ การศึกษาวิเคราะห์ปัญหา การเชื่อมโยงและประสานประโยชน์ร่วมกันระหว่างการเมืองภาคประชาชนด้วยตนเอง เป็นต้น ส่วนข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ 1) การประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจแก่นักศึกษาถึงบทบาทนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศาลายา อยู่ในความเหมาะสมแห่งการเป็นมหาวิทยาลัย ด้านพระพุทธศาสนา 2) ส่งเสริมให้นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยในการมีส่วนร่วมในทางการเมืองที่เหมาะสม 3) นำวิถีปฏิบัติของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยมาพัฒนาการมีส่วนร่วมในทางการเมืองโดยนำหลักธรรมเป็นแนวทางในการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 1) มหาวิทยาลัยควรให้จัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เหมาะสมแก่บริบทมหาวิทยาลัย 2) มหาวิทยาลัยควรจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้เกิดการเรียนรู้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยตนเองผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์แก่พรรคการเมือง ด้านกิจกรรมกลุ่ม ด้านการติดต่อ และด้านการคัดค้าน ให้อยู่ในกรอบที่สามารถดำเนินการได้ 3) มหาวิทยาลัยควรฝึกให้บุคลากรและนักศึกษาวเคราะห์สาเหตุของปัญหาสังคม ซึ่งมีเงื่อนไขคือ จะต้องวิเคราะห์ให้พบว่า ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาและสาเหตุของปัญหานั้นอย่างไร รวมถึงสนับสนุนให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามาของสังคมนั้นๆ อย่างสร้างสรรค์และนำเอาหลักการทางพระพุทธศาสนาเข้ามีส่วนร่วมด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรมีการดำเนินการวิจัยและพัฒนาโดยอาศัยหน่วยวิเคราะห์ที่กว้างมากยิ่งขึ้น โดยไม่จำกัดเฉพาะนักศึกษา 2) ควรศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในทางการเมืองระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยกับนักศึกษามหาวิทยาลัยอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

กฤษขพลณ์ บุญครอง และ ศิวัช ศรีโกคางกุล. (2562). นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นกับความตื่นตัวทางการเมือง. วารสารด้านการบริหารรัฐกิจและการเมือง, 8(3), 94.

ถวิลวดี บุรีกุล และ คณะ. (2555). เอกสารประกอบการสัมมนาการเมืองการปกครองไทย 2555 : 80 ปี ประชาธิปไตยไทย จัดโดยสำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า. 27 มิถุนายน 2555.

มยุรี ถนอมสุข. (2554). การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต ภาควิชาพลศึกษาและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. รายงานการศึกษาวิจัย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มานิตย์ จุมปา. (2542). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองคณะกรรมการการเลือกตั้งการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2541. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม.

เล็ก จันทร์สอาด. (2549). การเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาและความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

วุฒิพร ลิ้มวราภัส. (2562). กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ กรณีศึกษา โพสต์ทูเดย์และแนวหน้า. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

วัชรภรณ์ โพธิ์ศรีดา. (2543). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ. ใน ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการการพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2542). หลักการบริหารการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Taro Yamane. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. 3rdEd.New York. Harper and Row. Publications. Vroom, H. V. (1967). Work and Motivation.